

Uvod

Petriša ili Petriš, izvedenica od imena Petar, koja je postala patronimik. Kasnije su na Cresu bili u upotrebi oblici de Petris i Petris. Talijanizirani i latinizirani oblici prezimena su: Patritius, Patricius, Patricio, Patritio, Patrizio, Patrizi i Patrizzi, za koje nalazimo potvrde u tekstovima. Pri odabiru oblika *Petrić*, koji se u zadnje vrijeme češće rabi u Hrvatskoj, prevagnuli su sljedeći razlozi: 1) Latinski i talijanski oblici kao i hrvatske prevedenice latinskog oblika prezimena: Patricije, Patričić, Petričević nemaju realne podloge u prvobitnom obliku prezimena. Oblik Petris proizašao je vjerojatno iz talijanskog izgovora tog hrvatskog imena i iz nedostatka latiničkog znaka za glas š. 2) Hrvatsko porijeklo Petričevo izvan svake je sumnje, o čemu svjedoči da je za vrijeme studija u Padovi u dva navrata bio izabran za vijećnika studenata Dalmatinaca. Pred kraj života 13. listopada 1596. bio je izabran u Zbor sv. Jeronima u Rimu, za što je morao ispunjavati tri uvjeta: da je moralnog ponašanja, da se rodio u ilirskoj provinciji i da znade hrvatski. 3) Petrićev suvremenik M. A. de Dominis zove ga Petrissevich, de Petris, Patricius, Petrisseus, što bi upućivalo na oblik Petriš(ević), ali analogni oblici na -iš nisu se održali na Cresu. 4) Na Cresu postoji selo Petrićevi, gdje je Petrićeva obitelj imala posjede, pa se pretpostavlja da je taj toponim mogao dobiti naziv po vlasnicima. Ipak posljednja monografija o filozofu koja je objavljena u Hrvatskoj (na hrvatskom i engleskom): Žarko Dadić, *Franjo Petriš*, Školska knjiga, Zagreb, 2000. navodi kao jedini ispravni oblik: Petriš i s uvjerljivom argumentacijom dokazuje kako se sada postojeći oblik imena *Petris* razvio iz izvornog oblika *Petriš*.

Obitelj Frane Petrića bila je bogata i ugledna, ali ujedno i kontroverzna creska obitelj. Pojedini članovi obavljali su visoke svjetovne i crkvene funkcije. Petrićev ujak Baldo Lupetina, provincial konventualaca, bio je optužen, osuđen i ubijen zbog luteranstva. Zbog srodstva s Lupetinom bio je optužen i prognašen s Cresa Petrićev otac Stjepan, koji je i umro u progonstvu i stric Ivan Juraj, koji je oslobođen optužbe.

Sam Petrić vodio je nemiran i za renesansne prilike u mnogočine karakterističan život. Kako saznajemo iz njegove autobiografije, sa svojim stricem Ivanom Jurjem otisnuo se na more s devet godina i sudjelovao je u borbama protiv Turaka. U tim prilikama